

solară. Cine din români n'a recunoscutu și nu doresce că sa incetedie odata din tiéra amestecului consililor în cestiuni ce au totă garanția a se rezolvă prin legile tierei? Cine nu doresce că să se radice deasupră tieri insultă nimicitata eumea onórea și avea supusilor streini n'aru sfâr garantia destulă nici în legile tieri cele atâtă de liberales, nici în magistratii ei cari au datu atâtea probe despre sciintia și lealitatea lor?

Ei bine, pre cându ne suridu sperantiele de a ni se recunoscă maturitatea în cestiuni de jurisprudentis, pre cându totă puterile garante ne recunoscă dreptulu și consimtu la radicarea jurisdicțiunei consulare din România, gratia influenței personale a M. S. Domnitorului și silintelor ce s-a datu guvernului actualu, vocea streinului, organele jidovilor din România, néga românilor acestu dreptu, și apelează la puterile garanti a nu ne acordă cererea.

Eata ce dice „L'Echo Danubien” în acăsta afacere: „Momentul de satia nu este de locu propice spre a rezolvă acăsta cestiune intr'unu modu satisfactoriu pentru aspiratiunile românilor.”

Si mai la vale, vorbindu despre isgonirea jidovilor din comunele rurale, adauge „Evreul isgonit... a depus plângerea sea la consulatul... astfelui elu a pututu sa se mangai...”

Va se dica streinului, jidovulu Carmelinu aflatu în Bucuresci adusu acă de liberalii și patriotii din opositiune, néga românilor momentolu propice, i declara incapabili de a li se acordă radicarea jurisdicțiunei consulare, și spune în gură mare ca a lărgea la ajutoriul consulilor ori de căte ori românilii și facu datoria de a-si sprigini drepturile loru națiunale.

Cu ce a intempiat opositiunea aceste atacuri ale streinilor contră națiunitatei și a drepturilor noastre? Ce a disu ea la acestu amestec alu streinului, contestatu de constituione? Ce a facutu? — A tacutu. Si pentru ce face opositiunea de astădi, pentru ce nu radica vocea sea patriotică și liberale în favoarea unui dreptu alu românilor? Pentru ca opositiunea nu se occupă de asemenea nimicuri... patriotismul, liberalismul, romanismul loru e... vorbe late, și mai alesu căderea ministerului...”

Si apoi, cându insesi foile opositiunei declară ca suntu „pentru streini” ce ore sa mai acceptăm dela densa contră atacurilor streinilor?

— Acum sa intrebămu pre dlui Carmelinu redactorulu gazetei „L'Echo Danubianu”, care se plângă de intolerantia, care se preumbla în pace și fără grigia pre stradele Bucureștilor și prin tiéra atunci cându, fără sa aiba dreptu, că streinu, lovescă prin o făță publică în drepturile națiunei române, ce i s'ară intemplă, ore déca asemenea atacuri le-aru face in Americă, de exemplu, tiéra cătu de putinu nebanuită de intolerantia ori de necivilisare? Aru paté negă insusi ca cracă unui stejaru n'aru tinenă in aeru capulu unui insultatoriu streinu ce aru atentă la drepturile națiunei ce ia datu ospitalitate?”

Diet'a Galitiana

Rutenii pare ca totu suntu mai norocosi de cătu români din Transilvania și Ungaria. Ei precum dovedescu cele de mai la vale afară de apăratori loru naționali, prin purtarea loru politica insulă respectulu de și altii se intrepunu în parlamente pentru densii. Asia s'a intemplatu, ne spune „Presse” din Vienă in diet'a galitiana in sied. din 9 Nov. cându veni vorbă despre subvențiunea teatrului ruteanu in Lemberg (Leopole).

Fiindu ca referintele între cele două națiuni din Galitia, poloni și ruteni, au analogia cu cele dintre maghiarii și români de sub corona St. Stefanu și de interesu sa vedem cum cei mai de frunte oratori din diet'a galitiana, precum Sangusco Szkrinski, Zeblikievics, principe Sapieha se purtau fatia cu compatriotii loru ruteni cându se desbatu cestiunea subvențiunării — și indată vomu vedé ca aru avutu ratiuamentu cădu aru disu cele dela începutul acestui raportu. Toti mențină de referintele de mai nainte între aceste două națiuni dintre cari cea polona a fostu cea dominante și cea rutenă cea apesata. Principele Sapieha inse dice ca de 20 de ani polonii urmează o politica, carea contele Golejewsky a caracterizat-o de o politica a invadiei, dar elu (Sapieha) dice mai multu, o politica de dis-

cordia. „Păoa unde ne au adusu politică acăstă, dice principale, au arelatu domnii mei rezultate. Voieamă sa sterpimă pre ruteni, dară totă cele incercate nu au folositu, pentru ca rutenii au fostu și voru fi și noi nu'i vomu puté sterpi. Politica acăstă va folosi numai inimicului nostru comunu, carele aru vedé bucurosu și pre poloni și pre ruteni asediati in mormentu (Aplause). Prin politică acăstă dara folosimă numai aceloră, cari suntu inimicii nostrii comuni. Dloru! sa mai sumițămu numai și mai departe asupră rutenilor și sa nu lasămu desvoltarea națiunităției loru și vomu trăi sa vedem ca din ruteni se facu moșe o vîti (Aplause). Nu aperu aici individi, pentru ca sciu ce rola au jucatul multi individi de aicea. Si eu amu fostu acolo unde a fostu contele Golejewski in 1861, unde era vorba de aliantie și cu totă ca nu suntem străini aici, potu totusi dice ca nimenea nu e indreptălită a face vre-o imputare națiunei precum o facă cont. Galajewski. Dloru! acelu ce a tradatul nu mai trăiesce, și déca noi ne suntem orientă politică nostra după purtarea unui individu, carele și a tradatul partidă sea, politică acăstă aru trebuilă sa fie o politica miserabile și nedemna (Aplause). Au nu se află și între noi individi singurali cari nu suntu demni de a se numi poloni? Din acăsta cauza se va puté obraznică cineva să dică ca națiunea (polona) intrăga și de nimică? (Aplause). Eu tacu de ceea ce a facutu o frațiune anumita; este sepa ea în partidă ratenă se astă rusofili; însă toamă pentru acăstă e detorintă nostra a ne luptă contra acestoră înnumele rutenilor. (Aplause in partea rutenilor). Detorintă nostra este de a arboră flamură rutene, ca să străluce că flămădură unei națiuni mari. (Aplause indelungate).”

Amu și multiamiti cându amu putea înregistră și noi o subvențiune de felul acestă și de alte institute și amu dorit că se vedemă și în părțile noastre străduință barbatilor de statu de a atrage animile poporilor de diferite națiunități, dară nu a le tieruri în desvoltarea loru fizică, silindu-le a trece prin cultura streina până se ajunga la a sea proprie. Este o opera grea și pentru unii și pentru altii acăstă. Grea pentru ca cei ce tiermură, consumă forțe multe puteri spre acestu scopu, fără de a-si puté ajunge scopulu; pentru ca a impedează desvoltarea unei națiuni se poate dera nu se poate a o impedecă de totu. Grea e și pentru urmările ei, pentru ca cultura ce o câștiga o națiune printre greutățile ce i le impune altă, nu obligă nici o recunoșciță, ci aprinde simțiul de înstrăinare și în fine de ură.

Desvoltarea economiei naționale.

I.
In tempurile antice, popoarele orientale prede o parte, și grecii și români pre de alta parte, trebuie a se tine separate.

Pentru popoarele orientale ori-ce progresu economicu era impedeceat nu numai de subjugările și voimile despoticilor, ci și de brutalitatea și lipsă de inteligență și metode economice. Pentru ca ori-ce activitate — afară de lucrarea pamantului — pre terenului interesului materiale, era prima că înjositorie omenirei, și principiul lucrării se ivi numai în necomplectă forma a castelor.

Sub asemenea circumstantie nu se poate desvolta, în cercul literaturii orientale, o filosofie a vieții comerciale; și numai la cătiva omeni de statu chinezii se poate găsi o petrundere mai adănăca în materii mai solide ale economiei naționale, anume în natură circulației averilor in totale, și a banilor in parte.

Cu totul altfel mergeau lucrurile la greci și la romani.

Frazele banale, că aru și remasă și anticității clasice o teoria economico-naționale era inconnita, suntu basate pre completă recunoșciția a neaperației concesiunii între inteligința economică greco-romano, pre de o parte și între antică idea de statu pre de alta parte.

Omnipotentă idee politice se arată in România in Hellas in inferioritatea tuturor activităților economice sub scopulu statului; comparatiunea între ună și altă se arată, că aceea a bagajului cu a trupei. De-să în privința însemnatăției bogăției in Athenă și Spartă s'au auditu mai multe pronunciări, și cându Pericles desemnă isvorile de bogăția ale statului seu cu o laudă a poporului

Athenianu, filosofulu Platon dicea că: deca s'ară pune tesăurele și virtutea într'o cumpenă, ună din tretele n'ară puté aterna mai greu, fără că ceea-lalta sa cada; însă ambele aceste teorii au aceeași asemeneare: că întrebarea pote și rezolvata numai sub punctul de vedere alu puterei statului.

Ceea ce se atinge de practica și teoria imparției arirei, se prezintă aici dependinte de economia politica: precum in comercială Athena, nu s'a luat in considerație complectă libertate a comertului cetățenilor, său chiar reciprocă legatura cu statele străine, totu asemenea remane străina vieții și sciinției in România, ideea unei suprematii comerciale, și chiar după caderea Cartagienei și după incorporația porturilor spaniole și galice de sudu.

Cei mai renumiți economisti ai Greciei au fostu: recunoșcutul idealistu Platon, positivul practic Xenophonte și celu de alu treilea, care a intrat pre ambii sei predecesori: genialul Aristotele, acelu Adam Smith alu lumei antice, care a petrunsu sciințiele antice cu eminentulu seu spiritu.

Romanii au remasă in sciinția economiei — că in cele mai multe alte sciinție — elevii maestrilor eleni, neabatându-se in nici o parte de predrumul spucău de acești din urma.

Cei mai însemnati economisti ai vechiei Italie au fostu filosofii Cicerone, Saeneca și Plinius — apoi teoreticii agricoli Cato, Varro și Columbella. Déca a existatara in anticitatea clasica o adeverata teoria economico-naționale, — nu insă intr'unu modu aplicabile cu positiunile spirituale și materiale ale timpului modernu — apoi nu se poate dice totu astfelu despre evolu mediu.

II.
Evulu mediu tace in privința economiei naționale; circumstanțele reale ale vieții de atunci faceau imposibilă desvoltarea unei sanetose teorii economice.

Dupa caderea imperiului roman, totă activitatea vieții poporilor preîndea reasediarea ordinei drepturilor loru și ale statului; apoi lantul omenirea interesele bisericico-religioase, sub elu căroru punctu de vedere se priveau totă întrebările existinției.

In evulu mediu nu se poate desvolta o economia înflorită: educu aminte despre guvernarea unei nobilie brute, despre neînsemnată progresare a afacerilor statului și ale cetățenismului, despre lipsă de libertate satenului, despre necompletele midilice de comunicatie, despre permanentă resbeleloru, despre lipsă de scientiile universale. Sub asemenea circumstantie nu se poate acceptă nici macar simțul elementarul alu unei vieție economice.

Biserica proclama in principiu christianismului, și anume in sciințele despre egalitatea naționale și libertatea personale a omenirei, basile ordinei politice și sociale precum și aceea a economiei; déra pentru ca voie a ajunge acestu scopu numai prin midilice morale privă viața economică numai din acestu punctu de vedere, adeca alu moralei. Era posibile și pre acestu teramu o instruire economică, insă nu era totu astfelu posibile o patrundere logică a fenomenelor și legilor economice, precum spre exemplu nerecunoșcerea efectului capitalului.

Chiud Thomas Aquin, celu mai însemnatu reprezentantul alu societății filosofice alu christianismului evolu mediu, nu a putut învinge preventiile unor asemenea dromuri.

„Mercant.“ (Va urmă).

Ierusalim u. la 8 Novembre sosi Maj. Sea imperatulu și regele Austro-Ungariei in Ierusalim petrecutu de suita și de o caravana dintre autoritățile beduine cu vre-o 800 calareti, fiindu primul și salutatul de deputația clerului r. cat. A visitat biserica mormantului săntu, unde se tie-nu Te Deum și descinse in ospitiu anstriacu. Dupa acăstă a cercetatu instituțile și memorabilele și in 10 cercetă Betlehemulu, in 11 Iordanulu și marea morță. — Principele Prussia primi in posesiune locul de biserica alu cavalerilor Ioaniti, concesu din partea turcilor.

Imperatés'a Franciei Eugeniu a sositu in Cairo, unde fu primita de vice-regele și ministrul Egipetului, și a facut escursiune la Abbassiah, la arborele, sub care, se dice, ca a odihnit mai că Domnul și pruncul in bratle, cându a fugit din Egipet, ieră la refugiere incalecă unu asinu până

la Cairo și suita asemenea. — Congresul internațional la Suez a inceputu siedintele avendo de obiectu relațiile comerciale privitorie la înlesnirea trecerii prin canal la Asia.

„Gaz. Trans.

Brașovu, 5/17 Nov. 1869.

Domnule Redactoru! O faptă vrednică de imitatu amu onore de a ve comunică adeca:

Dn'a Susan'a vedu'a Andreiu Muresianu, de-si petrunsa fiindu de superare pentru perderea de temporiu nu numai a iubitelui ei sotiu, dar si a singurei speranțe si mangaieri in venitoriu a preamabilului ei fiu Georgiu, carele dupa absolvarea studiului juridic se aplicase de a servi ca procuror in statulu românu Romani'a, — nu si-au uitat de a imparti la bine-faceri, ba din contra si asta mangajiere facendu altui bine. Ca un'a din aceste bine-faceri se pote si acest'a numeră: dens'a au donatul bibliotecii Gimnasiului român de aici, totă cărtile care au fostu crutate de evenimentele anului 1848 in suma de 231 opuri impartite in 300 volume, si care iubitelui ei sotiu si fiu le-au servit de studiu. Aceasta faptă au urmatu cu intenținea de a osiură studiulu acelora tineri, cari lipsiti de mijloce nu-si potu procură cărti. Primesca domni'a ei deci pentru aceste fapte respalata dela creatoriul, iera națiunea nu-si uite in semnu de racunoscintia si amere pâna la altele — de a-si procură posibile si portretul repausatului Andreiu Muresianu, care prin opurile sale au contribuit la desceptarea din letargia nostra.

Pianul inferior. 2/14 Nov. 1869.

Domnule Redactoru! Dlu'a de ieri adeca 1 Novembre a fostu o di neuitata pentru noi si urmatorii nostri, caci in acea di se rupsa catusiele ce ne mai tineau si impilau egalitatea ce di se cuvenea satia cu conlocutorii sasi, in acea di deu in carea sosi dlu jude reg. Simonu Balomiri, care avu missiunea a organisa comunele scaunali in intele sulu instructiuniei statutului provisoriu dia fundulu regiu, aprobatu de Majestatea Sea c. r. prin pr. in resolutiune dto 22 Martiu 1869. Locitorii gasi de aici s'au fostu consultati, sub ocarmuirea parochului loru Rudolfu Craus, intr'o siedintia privata; — iera români adunându-se la consulta in scola româna, condu-si numai de amere cătra conlocutorii sasi, tramisera 3 individi spre a imbia pre confratii sasi la o intielegere fraterna, totu odata acei 3 individi tramisi cătra sasi si anume domnul Ioan Munteanu juristu absolutu, Ioan Ben'a parochu big. si Mateiu Savu notariu comunulu fiindu si imputeriti, imbiara sasilor pri-mirea de 6 membri in comitetu satia cu 18 membri români, considerându aci proportionea aflatore sici si adeca ca din 176 alegatori, sasi erau numai 45. Sasii respinsera cu indignatione acea imbiare, si preindriu jumetate membri comitetului a si din sasi — nu voira a se lepadă de programulu avutu. Sperantia loru era in anu sitru de individi români, cari suntu atâtu de servili, iera unii atât'a de indatinati a conlucră chiaru cu ruinarea totala a nemului seu in folosulu contrarilor cu unu pretiu mai micu decât unu blidu de linte. Purcedeu insa la alegere români reusara cu 24 individi români adeca comitetulu comunulu curatul român. Ne pare reu caci in comunele scaunului nostru Câlinicu si Petrifalu unde sasii suntu in majoritate nu au voit a-si areta amere cătra noi, ci in batjocura in Câlinicu au alesu numai unu singuru românu, — cându noi i-amu imbiat cu numeru egal dupa cuyintia si nu au primitu. — Acum e pre-târdiu.

Protocolul.

Siedintie I.

(ordinarie.)

tinuta din partea Directiunii naționale pentru cultură poporului român, in Aradu, in 6 Novembre nou 1869, in urmarea hărției convocatorie a Ilustratitiei Sele domnului directoru primariu alu asociației Antoniu Mocioni de datulu 25 Octobre a. c.

nr. 1. pres. :

de satia au fostu:

Președinte: Ioane Popoviciu Deseanu, directoru secundariu. Membru: Mirone Romanu, Dr. Atanasiu Siandoru, Ioane Rosiu, Demetru Bonciu, Ioane Suciu, Emanuil Missiciu per-

ceptoru, Iosifu Popoviciu fiscalu, si Teodoru Serbu economu.

Notariu: Petru Petroviciu.

1. Presedintele directoru secundariu, Ioane Popovicu Deseanu conformu hărției mai susamintate, in absintia domn lui directoru primariu ocupându scaunulu presidiale declară directiunea de constituita, si siedint'a deschisa.

Decisiune. Se ie la cunoștința.

2. Se prezinta si ceteresc protocolul adunării generale din 1 si doi Sept nou a. c.

Decisiune. Se ie la cunoștința, si se insarcina notariulu directiuniei Petru Petroviciu a face re siedint'a viitora raportu despre totă disputetatile speciali din protocolul adunării generale, cari se referesc la insarcinările si agendele ce cadu in sfer'a densei.

3. La propunerea presedintelui directoru secundariu, adoptându-se de censura si pre anula acest'a, — regulamentul casei din anii trecuti, — pentru tienerea siedintelor ordinaru directiunale.

Decisiune: Terminulu siedintelor „ordinarie“ directiunale se desige pre „antai“ dumineaca ce cade in fiecare lună, preciso la 4 ore dupa mediasi, — carea normare este a se observa din luna viitora a lui Decembrie nou a. c. frindu despre acest'a a se inscriși numai de cătu toti membrii directiuniei prin osebito epistolă.

4. Notariulu directiuniei Petru Petroviciu prezinta registrulu suplicantilor cari (29 insi) in urmarea concursului publicatu au petitiunatu pentru stipendiele asociației preliminate in anulu trecutu.

Decisiune. Pentru censurarea suplicelor intrate in terminulu presipu concursualu, se emite un'a comissons sub presedintia comembrului directiunale Mirone Romanu din membrii Dr. Atanasiu Siandoru, Emanuela Missiciu, Iosifu Popoviciu si notariulu Petru Petroviciu, carea este postita — din privint'a necessitatii intititorie a invintantării ajutorielor stipendiari — a grabi cu censurarea suplicelor, si a strapune cătu mai curendu elaboratulu seu directiunei.

Deodata se desige spre acestu scopu terminulu unei „siedintie straordinarie pre 21 Novembre nou, a. c. la 3 ore dupa mediasi“, la care toti membrii directiuniei suntu de a se invită.

5. Presedintele directoru secundariu Ioane Popoviciu Deseanu in meritulu sortiturei filantropice esecutate la ocasiunea adunării generale trecute — face cunoscutu: ca sub restimpulu terminului desipu de siese septembri — au estradatu respectivilor individi obiectele căstigate din acesta sortitura pre basea sortiurilor originali produse: iera cele-lalte numerose obiecte neradicante in timpulu presipu, — dupa censurarea terminului suntu consimnatu totă inventariu si se asta depuse spre pestrare — intr'o localitate spre acestu scopu acomodata, pana ce se dispune despre ele amesuratul conclusului adunării generale.

Mai departe a dispusu: a se deschide localitatea de lectura unde au fostu espositionea sortiturei — spre folosire din partea publicului cetitoriu, observându deodata: ca pre siedint'a viitora va asterni raportul seu proveditu cu totă documentele necesarie si anume: despre exemplarele sortiurilor distribuite spre vinduire, — despre cele vindute, si cele restituite si nevindute; cu care oca-siune va areta lamurită cătu bani au incursu preste totu pentru sortiuri, si cătu pentru bilet de balu; cătu face „venitulu curatul“ dupa substragerea „tuturor speselor“ avute, cătu dintre respectivilor colectanti si distributori, n'au tramisu neci banii pentru sortiuri, neci exemplarele nedistribuite; apoi cătu exemplare de sortiuri au remasu pre sém'a asociației, precum si despre aceea ca cătu, si care obiecte suntu căstigatu si estradatu dejá, — si care au remasu in favorulu asociației.

Decisiune. Acestu raportu verbulu alu presedintelui se ie la cunoștința.

6. In legatura cu acest'a, presedintele directoru secundariu prezinta mai multe epistole ce au intrat — dupa censurarea terminului presipu penestradarea căscigurilor din sortitura asociației — si anume: dela dd. Timofeu Micles jurasoru cercualu din Cacova sub datulu de 10/10; Emericu Andreeșu docintă din Chiesinti sub datulu de 18/13. Minerva Dragiciu din Deva sub datu de 13/10 si Ioane Florianu protofiscalu din Nasandu sub datu 10/10, totă presentate in 16. Octobre nou a. c.; afara de aceste a mai intrat si una epistolă

dela dlu Alois Müller din Gorni'a datata din 16 si presentata in 20 Octobre nou, a. c. prin cari epistole respectivii domni ceru a li se estradă obiectele prin densii căstigate, alaturându si sortiurile originate.

Decisiunile. Censurându-se aceste epistole, s'a constatat: ca — cu excepțione celei intrate sub datulu de 20 Octobre a. c. — a dui Alois Müller din Cornia, — totă au fostu puse pre poste in 13 Octobre nou, a. c. adeca: in diu'a penultima a terminului inclusivu de siese septembri ce s'a fostu presipu pentru radicare a căscigurilor, ceea ce se vede chiaru dupa stampila postale de pre covor'a epistolelor, dreptu acea se dispune: a se estradă respectivilor individi obiectele căscigate, — cu excepțione a lui Alois Müller din Cornia, — căruia se i se rescric: ca deore ce densulu numai dupa censurarea terminului inclusivu presipu ce a fostu in 13 Octobre nou, a. c. s'a insinuat pentru obiectul căscigatu, — directiunea dupa consecint'a determinatiunei precedente in acestu obiectu enunciata, — nu se vede in pusetiune a face din destulu recercării D-sele, ci, obiectul căscigatu de sub intrebare are de a ramane in favo-ru asociației.

7. Din partea organelor finantari se pretinde — pre lângă amerintiarea execuției — taxa de percentuație in suma de 50 fl. v. a. — pentru legatul ce l'a mostenită asociația națională aradana dela fierstatul Georgiu Pop'a fostu comite supremu alu comitatului Aradului, si vice-presidinte, alu asociației noastre.

Decisiune. De ore-ce dupa spiritulu legilor din tempdu mai recente, si anume: in sensulu § 21 articolulu XXIII alu legi din anulu 1868, — totă institutele de categoria filantropica, — sunt scutite si libere de taxe percentuale si timbrale dreptu aceea asociația noastră sub auspiciile ei, si respective din punctu de vedere alu scopurilor sublimi ce le propaga intru inaintarea culturei poporului, privindu-se de natura institutelor filantropice favorite prin legea mai sus-spusa, se decide: a se face si substerne o petitione la locul competente mai inaltu pentru de a se sistă pretensiunea receruta din partea organelor finantari.

Spre scopulu acest'a fiscalulu asociației Iosifu Popoviciu se insarcină a face petitione me-ritoriale, — cătu mai curendu, — si a o comunica cu presedintele directoru secundariu, carele asijdere este postit a se ingrijit despre promova-re aceleia la locul competente mai inaltu — priu atare membru alu asociației care in presentu se asta că deputat la diet'a din Pest'a; avendu apoi la tempulu seu a reportă directiuniei despre e-șteptire.

8. Magistratulu lib. celatice regesci, — a Aradului, face pretensiune contribuționale de 3 fl. 43 xr. v. a. pre partea asociației, — fără a se scrie positivu; sub ce titlu ori categoria este proiectata sum'a acestei contribuționi affirmative restante.

Decisiune. Fiscalulu asociației Iosifu Popoviciu este postit, a procură informație necesaria in privint'a acestei pretensiuni contribuționale dela concernentulu oficiu magistratuale, si despre starea lucrului a reportă la cea mai de aproape siedintia directiunale.

9. Notariulu directiuniei Petru Petroviciu prezinta raportulu colectantului din Nadlacu, dui jude cercuale Mihailu Sierbanu despre licuidarea finale si incasarea restantelor de oferte ale mai multor membri ai asociației, pre lângă o sumă dela densii incasata de 350 fl. v. a. care au administrat dejă inca la ocasiunea adunării generale din anast'a la perceptoratulu asociației; apoi mai multe declaratiuni ale membrilor nou intrati in asociație, si ale celor ce si-au renoit ofertele.

Decisiune. Raportulu dui colectante — dupa procedur'a din anulu trecutu — se estradă unei comissons censuraloria, carea se compune din membrii directiunale Emanuilu Misiciu, perceptoriu, Iosifu Popoviciu fiscalu, Iosifu Goldisius esactoru, si Petru Petroviciu notariu, cu insarcinare: de a asterni punctual la siedint'a ordinaria viitora resultatulu censurarei.

10. Presedintele directoru secundariu prezinta uno „Atlas geograficu“ dupa L. Bonneson profesore la liceul de Paris edatul de A. Tr. Lărianu, si donatul prin domnulu comembru Vincentiu Babesiu deputat la diet'ul in Pest'a pre sém'a biblioteca asociației.

Decisiune. Esprimându-se multumita dui do-natoriu Vincentiu Babesiu, — atlantele se stranga-

bibliotecorului asociatiunii spre inducere in inventar si depunere in biblioteca.

11. Notariului directiunii Petru Petroviciu prezinta unu contu despre facerea unei chiaie necesarie la lădă mesei de scrisu rogându a se asemna la perceptoratu sum'a de 80 cr. v. a.

Decisiiune. Erogatiunea fecuta , prin notariu se ie cu aprobare spre scire, si se asemna sum'a de 80 cr. la perceptoratu.

12. Pentru autenticarea protocolului acestei siedintie.

Decisioane. Se desige terminulu pre māne dumineca in 7. I. o. la 3 ore dupa mediasi, la care au de a se infatisia membrii presinti.

Acestu protocolu etindu-se in presinti a co-membrilor Ioane Popoviciu Desseanu, Mirone Romanu, Dr. Atanasie Siandoru, Emanuil Missiciu, Ioane Rosiu, Iosifu Popoviciu, si Petru Petroviciu, s'a autenticatu.

Aradu, in 7 novembrie nou 1869.

Directiunea asociatiunii nationali pentru cultur'a poporului romān.

Ioane Popoviciu Desseanu m. p.
presedinte.

Petru Petroviciu, m. p.
notariul directiunii.

Varietati.

** Māne se aduna comunitatea de aici spre a face apromissiunea si a alege oratoru.

** (Diet'a Ungariei) se va prologa (dupa Pest. Ll.) dela 38 Decembro pre siese septembri, si sub tempulu acesta se voru elabora proiecte de legi pentru regularea municipielor si pentru alegurile in dieta.

** Mercuri a fostu la judecator'a de aici cea dintāu pertratare publica in afaceri civili.

** (Binefaceri) Liberalitatea strainilor cātra romāni e unu lucru atātu de raru, cātonoi, de cāte ori intempināmu cāte un'a fapta nobila, o considerāmu cā unu evenimentu si o inregistrāmu cu multiamire. Asie si astadata. Generos'a baronese Otiel (familia de origine arména) din Aradu, repausata cu inceputulu lunei curante, au lasatu in testamentulu seu, intre alte multe legate pie, pentru scol'a romāna din Mocri'a 100 fl., pentru scol'a rom. din Gurb'a alta 100 fl. si pentru saracii din ambele aceste comunitati iera cāte 100 fl. adeca sum'a de 400 fl. v. Fia-i tierāna usiōra !

** Societatea literaria-sociale din Vien'a, "Romania" a edatu unu raportu administrativ pentru periodulu dela 1 Maiu 1868 pāna la 15 Iuliu 1869 dupa actele societătiei. Indata la inceputu in adres'a ce o face publicului cetitoru da si o lista de elaboratele perfractate in siedintiele sele, din cari s'a si publicatu per estensum in unele foi romāne. Membri ordinari numera societatea pāna acum 66, parte din Transilvani'a, Ungari'a si Banatu, parte din Bucovina si Romani'a; estrordinari suntu 4. si onorari 12. Binefacerorii societătiei cu binefaceri in bani suntu 166. Sum'a totala a perceptiunilor a fostu 2443 fl. 72 xr.; in biblioteca se afla 21 tomuri si 33 fasciculi si 15 diuarie.

** Magyar Ujság spune ca contele Leo Festetics a asternutu dietei unu nou projectu de lege de venatu. Conte a tratatu objectulu cu multa acuratetia si interesu. Projectulu propune erigerea mai multoru academii, o cassa centrale pentru venatu si instituirea de professori a sciintiei i venitului. Paguba, dice fōia citata, ca nobilul conte nu propune si instituirea unu ministeriu reg. independent, totu pentru venatu.

** Princes'a de corona Margaret'a soci'a principelui de corona italiano Umbertu, a nascutu una siu, in Neapole, carele se si numesce principele de Neapole. In botezu a primitu numele: Victoru Emanuele Ferdinandu.

** Regele Italiei, carele patim de friguri este mai bine.

** O intemplare tragicomica de pre malul serbescu al lui Dunarei. Septembra trecuta s'a tienutu lāngă Negotinu in Serbia manevra mare de militia. Trupele se impartira in trupe amice si neamice, si lupt'a se porni din tōte părtele. Dupa cātu-va tempu se

observā ca la unu punctu, unde luptau dōue bataliuni de pedestri satia in satia, inimicul precum-pene. Amicul su nevoitu a predā pozitione dupa pozitione, si se retrase dinaintea contrariului pāna desu lāngă orasiulu Negotinu. Sosindu aci, comandanțele majoru dede ordinu: mai departe a nu se misci si a sustinē pozitionea cu ori-ce pretiu. Contrariul atacă pre fugitii si aici, si acesti'a sēu ascultându sēu interpretându reu cuvintele comandanțelor, si implura puscile cu petri, vergele de lemn, ba unii si cu glōntie, si le descarcara asupr'a contrariului. Astfelu se incinse intre ambe părtele batalia in fapta si ne mai voindu a perde timpu cu amplerea au incepdu lupta cu patulu puscilor. Ostasi cari au participat la acestu nefericit manevru afirma, ca au cadiutu morti 6 si s'a ranit u greu 60 de insi. Comandanțele districtuale fu citata prin telegrafu a merge la Negotinu spre a dā regimului desluciri in privint'a acestui evenimentu tristu.

P. Fed.

** (Schelete de omeni pe trificare) s'a desgropatu la Huedin de lucratorii dela calea ferata pre lini'a Oradea-Mare-Clusiu spargandu o stānce. Unu scheletu s'an sfenmatu (din nebagare de séma) in bucatiele , cu tōte aceste unele părți se potu recunoșce , — dela altu scheletu s'a frântu numai picioarele pentru ca lucratorii au recunoscutu indata pretios'a descoperire. Conducatorii lucrărilor (pōte ca angli) a datu ordine cā sa se sistezo lucrarea si sa se continue numai in presinti a pricepatorilor. Archeologii accepta cu nerabdare reportul pr. ceptorilor din sat'a locului si déca ósele desgropate nu voru fi petrificate de animale, se dā cu socotela ca descoperirea va fi cu multu mai interesante , adeca lumea literaria va primi scirea importante despre "homodiluviatestis!" de atāte ori afirmata si totude-un'a combatuta pentru ca au lipsit dovedile. Se vedemu, pōte ca lumin'a va se vina chiaru dela Huedin din Transilvania.

(Ruine romāne). In Bud'a-Vechia (Aquinum seu AdAques alu strabunilor nostri , magasinu nescatut de anticitati romane, — pre insula fabricei de nāi (corabie) cu ocașunea sapărilor mai recenti lucratorii dedera de unu pariete de petra carele au fostu o parte din pompōsele scalatori romāne.

(Anticitati romane.) In Sabari'a nemt. (Steinamanger, — ung. Szombathely) vechi'a colonia romana din cele mai avute si infloritaria a le Pannoniei cu numele intregu "Clandia Savari'a August'a" s'a gasitul de cūrendu unu banu de auru din dilele imperatului Valente , mai multe bucati de bani de arama , dōue meciuri de argila , mai multe bucati de lacrimarie (sticle de pastrat lacrimile) , etc. etc. Óse omenesci s'a adunatua ca la 12 cāntorie. Intr'unu angh'u ca la dōue mesure de grāu, carele e de totu negru daru de altmintrea firele (grauntii) suntu intrege. E probabil ca tōte obiectele aceste s'a ingropat atuocu cāndu Sabari'a fu ruinata prin cutremuru de pamant la an. 455. dupa N. lui Cr. Fed.

Pentru cele 30 familii nefericite din Tofalau au mai incursu :

(Continuare.)

Din Aradu si impregiurime ni s'a trasu prin dlu Ioanu Popoviciu Desseanu:

5. Din Buteni, prin Dlu Nicolau Ardeleanu 2 fl. Petru Zimbranu 50 xr. Zimbranu Gavriilu 20 xr. Ilie Lucaciul 20 xr. Bucatosiu ases. cons. 10 xr. Suciu Mihailu parochu 20 xr. Ludovicu Beltechi 10 xr. Stefanu Novacu jurasoru 1 fl. Dionisiu Pascatiu 1 fl. Sum'a 5 fl. 30 xr.

5. Din Lipova, prin Dlu Ioanu Tuduce, cescu , dela DD. Georgiu Cojocariu 2 fl. Grigoriu Ratius jun. 2 fl. Fratii Antonoviciu 2 fl. Iuliu Missiciu 3 fl. Grigoriu Ratius sen. 50 xr. Alessandru Mircu 1 fl. A. Ciordanu 2 fl. Nicolau Mateiu 1 fl. Georgiu Mateiu 50 xr. Georgiu Barn'a 1 fl. Dariu Puticiu 50 xr. Davidu P. Simonu 2 fl. Ladislau Panaiotu 1 fl. S. G. Floierasiu 50 xr. I. P. Mircu 50 xr. Georgiu Fogarasi 2 fl. Georgiu Serbu 2 fl. Cristofor Gychiciu 1 fl. Ioane Schelegianu 50 xr. Zacharia Mircu 50 xr. Iacobu Ratius 1 fl. Ioanu Tuducescu 50 xr. Constantino Craciun 50 xr. Georgiu Ioanoviciu 1 fl. Stefanu Dragea 1 fl. Sum'a 30 fl. 50 xr.

7. Din Orlac'a , prin Dlu Petru Suciu, dela Dnii: Petru Suciu not. 2 fl Nicolau Codreanu 50 xr. Ioanu Albu jude 10 fl. Ioanu Giulanu 50 xr. Gavriil Drag'a 50 xr. Nicolau Popoviciu 1 fl. Petru Bradu 20 xr. Petru Mosiu 2 fl 50 xr. Georgiu Ungurei 50 xr. Stefanu Popoviciu 50 xr. Georgiu Oncu 20 xr. Dimitriu Popoviciu 50 xr. Iosifu Codreanu 1 fl. Carolo Engel 40 xr. Nicolau Buta 20 xr. Ioanu Ivance 20 xr. Michaiu Purdi 50 xr. Moise Ciopasiu 20 xr. Engel Hermann 50 xr. Stefanu Lovetchi 20 xr. Sum'a . . . 22 fl. 10 xr.

8. Din Siversiu , prin Dlu Georgiu Haic'a, dela Dnii : Georgiu Haic'a 2 fl. Iustinu M. Vidiconu 1 fl. Öri Ferencz 2. fl. Wallicsek 40 xr. Panteleimonu Teodorovicu 20 xr. Ioanu Popoviciu 30 xr. Vicentiu Ursu jude 50 xr. Vidu Sofronu 20 xr. Iosifu Munteanu 50 xr. Ilie Vancu 20 xr. Iovu Stoianu 20 xr. Imre Ferencz 20 xr. Iovu Petritiu 10 xr. Iosifu Lupu 10 xr. Ioanu Sav'a 10 xr. Constantin Herby 10 xr. Arseniu Ursu 10 xr. Stefanu Pulvermann 10 xr. Constantino Gurianu 10 xr. Elen'a Popoviciu 10 xr. Mariti'a de Ursu 10 xr. Georgiu Petritiu 10 xr. Olariu Maniu 10 xr. Szepesi János 20 xr. Pujtoj Gyula 20 xr. Purky Károly 20 xr. Iacobu Hanu jude 10 xr. Florea Hanu 10 xr. Ilie Bradeanu inv. 10 xr. Ioanu Cimponeriu 20 xr. P. Rosi'a 20 xr. Stefanu Vis'a adj. in Rosi'a 20 xr. Elisavet'a Cimponeriu 10 xr. Andreiu Vatianu pres. 20 xr. Nanci Vatianu 10 xr. Zinovie Popoviciu jude, 20 xr. Iosifu Lig'a 10 xr. Iosifu Olariu 30 xr. Georgiu Ciosescu docente, 20 xr. Nanci Ciosescu 20 xr. Andreiu Chinesu docente 20 xr. Cristin'a Csavolsky 20 xr. Iosef Hesky 20 xr. Iosifu Sniitu 20 xr. Antoniu Stanc'a 20 xr. Iosifu Popoviciu Lellis Petriciu 1 fl. Knauer Iózsa 1 fl. Guastvu Halbendiens 1 fl. Sum'a 15 fl. 14 xr.

9. Din Pragesci , prin Dlu Nicolau Polisiu, dela Dnii : Nicolau Polisiu 2 fl. Constantino Tom'a Jureu 20 xr. Tom'a Petru 10 xr. Ioanu Marcu 10 xr. Michaiu Plisc'a 10 xr. Iacobu Lazaru 20 xr. Georgiu Onag'a 10 xr. Constantin Tom'a 10 xr. Stefanu Munteanu 50 xr. Georgiu Onag'a 20 xr. Ioanu Dronc'a parochu iu Salagianu 1 fl. Caliti'a Voinovitii 10 xr. Florea Palu 40 xr. Ioanu Covaci 20 xr. Tsifonu Galea 10 xr. Marisiu Teodoru 10 xr. Ioanu Begianu preotu in Pragesci 1 fl. Jurcu Alessandru 20 xr. Petru Almasienu 10 xr. Moise Gergiria 1 fl. Nicolau Bacatosiu 50 xr. Nicolau Rusu 20 xr. Ioanu Galea 10 xr. Petritiu Lulus'a 10 xr. Onag'a Teodoru 20 xr. Marcu Teodoru 10 xr. Michailu Fejér 40 xr. Ioanu Iacobu 10 xr. Pavelu Ungureanu 20 xr. Iosifu Morariu 10 xr. Ioane Covaci preotu 10 xr. Petru Cost'a preotu 10 xr. Alessiu Stanu 10 xr. Serbu Georvidu 30 xr. Simeonu Tomasi'a parochu 20 xr. Stefanu Micel'a economu 10 xr. Simeonu Ornea parochu 1 fl. Meletiu Fauru parochu 1 fl. Mihutiu Teodoru 20 xr. Petru Riu doc. 50 xr. Iacobu Musea doc. 20 xr. Georgiu Scortariu docente 20 xr. Antoniu Serbu docente 20 xr. Codreanu Teodoru 50 xr. Lazaru Hoffmann 10 xr. Teodoru Simeonu 10 xr. Teodoru Veselie 10 xr. Teodoru Ianosiu 10 xr. Barn'a Ioanu 10 xr. Andreic'a Teodoru 10 xr. Teodoru Vantia 10 xr. Teodoru Iovu 10 xr. Teodoru Moise 10 xr. Teodoru Pavelu 10 xr. Ioanu Ursu 10 xr. Poj'a Nicolau 10 xr. Teodoru Marcu 20 xr. Teodoru Teodoru 10 xr. Teodoru Costanu 10 xr. Teodoru Davidu 10 xr. Teodoru Ioanu 10 xr. Teodoru Vantia 10 xr. Sorlo Den'a 10 xr. Laslo Daniliu 10 xr. Laslo Simeonu 10 xr. Teodoru Muresianu 5 xr. Michi Cosmo 10 xr. Flerntia Iosifu 5 xr. Rusonu Marcu 4 xr. Ursu Antico 10 xr. Goicu Ioanu 5 xr. Sum'a . . . 17 fl. 29

(Va urmā).

Sabiiu 5/17 Novembre 1869.

Comitetulu.

Doi tineri cā practicanti

bine educati cu cunoscintia minimum a duorū limbi ale patriei, si o calfa (comis) de specialitate se potu primi in negotiul meu cu marfori de Galanterie, porcellanu, sticlarie, si Nürnberg din Brasiovu. Doritorii se potu adresā particulariu cātra subscri-sulu.

Ioanu Persioiu,

neguiletoriu.

(20—1)